

SLOVENSKI NAROD

Izhaaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN PRAVNISTVO
LJUBLJANA, Krištofova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob Mohorčevi 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.381

Razkosavanje češkoslovaške republike se nadaljuje:

Za Nemci Poljaki, za Poljaki sedaj še Madžari

Pod silo razmer in zunanjim pritiskom je morala češkoslovaška vlada sedaj pristati po načelu samoodločbe, ki ga velesile drugod nočejo upoštevati, še na odcepitve ozemlja s poljsko odnošno madžarsko večino prebivalstva

PRAGA, 3. oktobra. br. Po monakovski konferenci veseli, ki je sklenila revizijo državnih meja češkoslovaške republike in odcepitve nemškega ozemlja, so se kakor volkovi vrgli na okrnjeno in razkosano republiko še Poljaki in Madžari. Poljska vlada je v ultimativni obliki zahtevala takojšnjo odcepitve tješinskega okrožja, kjer je okrog 80.000 doseljenih Poljakov. madžarska vlada pa je istočasno postavila zahtevo po odcepitvi madažarskih pokrajin. Pod pritiskom velesil in spričo položaja, v katerem se je našla ČSR, zapuščena in izdana od vseh, po monakovski konferenci, je češkoslovaška vlada v soboto sprejela poljske zahteve, obenem pa sporočila tudi madžarski vladi, da v načelu priznava tudi madžarski narodni manjšini pravico do samoodločbe. Zato predlaga, naj se osnuje mešana komisija, ki naj sestavi potrebne predloge za takojšnjo ureditev madžarskega problema v ČSR. Madžarska vlada je na to pristala in bo komisija imenovana še danes.

Poljske zahteve je ČSR sprejela v celoti. Včeraj so češkoslovaške oblasti izročile Poljakom Tješin v okolici v okrožju 18 km, v nadaljnjih desetih dneh pa bo predano Poljski vse sporno ozemlje v tješinskem okrožju.

Med tem se pospešeno nadaljuje evakuacija ozemlja, ki ga mora ČSR odstopiti Nemčiji. Zasedba prvega pasu na jugu republike je bila včeraj popoldne končana, popoldne pa so nemške čete že začele zasedati drugače pasu

na severu. Zasedba tega pasu bo danes končana.

V Berlinu pa zaseda mednarodna komisija, ki nadzira predajo določenega ozemlja Nemčiji in ki vodi priprave za plebiscit v mešanih pokrajinah. Komisija razpravlja tudi o gospodarskih vprašanjih, ki so se pojavila v zvezi z razkosanjem češkoslovaške republike.

Z boleštvom v srcu, a s stoječim mirom spremlja češkoslovaški narod ob dvajsetletnici svobodnega državnega življenja podiranje državne zgradbe, za katero je češkoslovaški narod toliko žrtvoval in ki je dolgi dvajset let kljubovala vsem viharjem ter napredovala, kakor nobena druga srednjeevropska država.

Tudi v teh najtežjih trenutkih češkoslovaški narod ne klone. marveč se zgrinja v novo močno falango, da s skupnimi močmi zgradi novo, nacionalno enotnejšo državo.

BUDIMPEŠTA, 3. okt. br. Madžarska vlada je pristala na predlog češkoslovaške vlade glede sestave mešane komisije, ki naj sestavi predloge glede ureditve položaja madžarske narodne manjšine v ČSR. V odgovoru madžarska vlada ne stavlja več zahtev glede slovaškega ozemlja, ki je svoječasnno pripadalo Madžarski in tudi več ne omenja Podkarpatske Rusije. Izgleda, da se bodo Madžari zadovoljili le z najbolj izrazito madžarskimi predeli v obmejnem ozemlju.

Danes se sestane spodnja zbornica Chamberlain mora računati z ostro kritiko njegove zunanje politike

London, 3. okt. br. Danes popoldne se sestane spodnja zbornica. Na seji bo najprej podal ministriški predsednik Chamberlain ekspozice o monakovski konferenci in o rešitvi češkoslovaško-nemškega spora. Takoj nato bo bivši mornariški minister Duff Cooper, ki je v soboto podal ostavko, pojasnil razloge, ki so ga napotili, da je izstopil iz vlade. Nato bo sledila debata, ki bo trajala 2 do 3 dni. V debati bodo govorili vsi voditelji opozicije, pa tudi zastopniki konservativne stranke, med njimi zlasti bivši zunanji minister Eden.

Današnji listi napovedujejo, da bo debata v spodnji zbornici zelo burna ter bo moral Chamberlain braniti svojo politiko ne samo pred kritiko opozicije, marveč tudi pred kritiko iz vrst konservativne stranke, kjer vedno bolj obsojajo način, kako so v Monakovu rešili češkoslovaški problem.

V londonskih listih je danes objavilo 27 uglednih osebnosti izjavo, v kateri ostro obsojajo politiko Chamberlaina. Med podpisniki sta med drugimi tudi lord Cecil in znani pisatelj H. G. Wells. V svoji izjavi naglašajo, da je morala češkoslovaška pristati na diktat monakovske konference zlasti pod pritiskom angleške vlade in Chamberlaina osebno. Chamberlain vodi politiko, ne da bi vprašal za mnenje parlament in ne da bi bila javnost pravilno poučena. Tako politika je nečestna za Anglijo. Podpisniki pozivajo spodnjo zbornico, naj Chamberlainovo politiko odkloni in popravi, kar se še popraviti dá.

„Izdali smo mali, a junaški narod!“

London, 3. okt. br. Poslanec narodne delavske stranke Harold Nicholson je včeraj govoril na velikem zborovanju v Manchesteru, kjer je izjavil, da monakovski dogovor ne pomenja nobenega miru za gene-

racije. Chamberlain je imel vsa sredstva, da zagotovi častni mir. Če bi po svoji izjavi preteklo sredo v spodnji zbornici odločno nastopil, bi se bila Nemčija zrušila in mir bi bil osiguran, tako pa smo izdali mali junaški narod, ne da bi dosegli trajen uspeh. Harold Nicholson, ki je podpredsednik parlamentarnega odbora za zunanje zadeve v angleški spodnji zbornici, je v znak protesta to svoje mesto odložil.

Poslanica angleškega kralja narodu

London, 3. okt. e. Angleški kralj Jurij VI. je poslal včeraj naslednjo poslanico angleškemu narodu:

Cas strahu je minil in danes se lahko zahvalimo vsemogotnemu za njegovo milost, da nas je rešil strahot vojne. Zahvaljujem se tudi vsem ljudem, moškim in ženskam te države za njihovo hrabrost, ki so jo pokazali v kritičnih časih in za pripravljenost, s katero so se odzvali raznim pozivom na dolžnost. Po sijajnih naporih predsednika vlade in korist miru je moje veliko upanje, da bo nastala nova doba prijateljstva in napredka vsega sveta.

Chamberlain odklonil plemstvo

London, 3. okt. e. List «News of World» doznava, da je včeraj kralj Jurij poddel Chamberlainu red hlačne podveze. Ministriški predsednik je izjavil, da je globoko ginen zaradi te manifestativne naklonjenosti suverena, da pa odklanja z največjim spoštovanjem to najvišje angleško odlikovanje, združeno s plemstvom in raje ostane čisto preprost Neville Chamberlain.

Kakšne načrte ima g. Chamberlain Chamberlainovo pismo Daladieru — Kako si zamišlja preureditev Evrope

Pariz, 3. oktobra e. Predsednik angleške vlade Neville Chamberlain je poslal predsedniku francoske vlade Daladieru naslednje sporočilo:

Po povratku v London želim, da vam izrazim, gospod predsednik, spoštovanje in priznanje za vašo podporo in sodelovanje v toku razburljivih dogodkov, kakor tudi občudovanje za hrabrost pri vodstvu odgovornega posla za vašo državo. V izjavi, ki sva jo podpisala kancelar Hitler in jaz, sva bila soglasna v ugotovitvi, da oba naša naroda družijo želja za mir in prijateljsko razpravljanje vseh sporov, ki bi se pojavili. Francoski in angleški narod pa sta tako tesno povezana, da vem, da so ti občutki tudi občutki države, ki jih dobi

z vami tudi moja država. Tudi v bodočnosti bomo neprekinjeno sodelovali z vami in bomo skušali doprinesiti se za konsolidacijo evropskega miru.

London, 3. okt. e. V diplomatskih krogih smatrajo, da se bodo izjave Chamberlaina glede na njegov načrt v zvezi z reorganizacijo Evrope v bližnji bodočnosti omejele na naslednje področnosti: 1. Zaključitev nemško-francoskega pakta o nenapadanju, ki bi bil podoben paktu, kakor sta ga podpisala Hitler in Chamberlain. 2. Odstranitev vseh težav, ki ovirajo uveljavljanje angleško-italijanskega sporazuma. 3. Francosko-italijanski sporazum iz 4. Sporazum štirih velelil, ki bi predstavljal splošno razoročitev, predvsem

pa odpravo težkih bombardirjev, težke artiljerije in uporabo strupenih plinov

Delo mednarodnega odbora

Berlin, 3. oktobra. br. Mednarodni odbor je imel včeraj v Berlinu dve seji, na katerih je odobril poročilo vojaškega odbora o izpraznitvi 2. in 4. odseka sudetskoneškega ozemlja v ČSR. Razen tega je osnoval dva pododborna in sicer za ureditev gospodarskih in finančnih vprašanj ter za plebiscit in določitev no-

Kancelar Hitler kuje nove načrte Za ceno odpovedi pakta z Rusijo nudi Franciji pakt z Nemčijo

Berlin, 3. okt. o. Iz bližine kancelarja Hitlerja poročajo, da izdeluje načrt za sklenitev nemško-francoske pogodbe o nenapadanju pod pogojem, da se Francija odzove pogodbi z Rusijo. Nemčija želi Rusijo popolnoma izolirati od Evrope. Nemška vlada bi predlagala francoski, da podpiše podobno izjavo, kakor sta jo podpisala o nenapadanju Hitler in Chamberlain v Monakovu. Pričakujejo, da bo francoska vlada na to pristala in podpisala podobno izjavo.

Chamberlain se bo sestal z Mussolinijem

London, 3. okt. br. Po pisanih angleških listov se bo min. predsednik Chamberlain v kratkem sestal z Mussolinijem, da uredi angleško-italijanski pakt prijateljstva.

Italija forsira španski problem da bi čimprej prišlo do sporazuma z Anglijo

Rim, 3. okt. d. «Tribuna» in drugi italijanski listi izražajo upanje, da bo Chamberlain na enak način, kakor je z monakovsko izjavo otvoril pot k sodelovanju Anglije in Nemčije, v kratkem ratificiral in uresničil sporazum, ki je bil 15. aprila sklenjen med Italijo in Anglijo. V kolikor še predstavljajo oviro špansko vprašanje, meni «Tribuna», da bi se mogli ministriški predsedniki štirih velesil ponovno sestati in da bo monakovski sestanek predstavljaj samo uvod celi vrsti nadaljnjih koristnih sestankov, ki bi končno zagotovili evropsko ravnovesje in na ta način pospešili tudi zaključitev sporazuma o španskem vprašanju.

«Piccolo» poudarja potrebo, da se Francija ravna po zgledu Anglije, ki je izrabila monakovski sestanek ter se brez odlašanja lotila ureditve svojih odnosov z Nemčijo, in se tako odzove pozivu bivšega francoskega pravosodnega ministra Levruja, da naj takoj prizna novi italijanski imperij in imenuje novega poslanika v Rimu, s čimer bi normalizirala svoje diplomatske odnose z Italijo. List izraža upanje, da bo šel Daladier po tej poti, ker se mu sedaj ponuja ugodna prilika, da ustvari, kar je želel 1. 1933, ko je ob priliki parafiranja znanega pakta štirih zahteval v kategorični izjavi, naj Francija sklene poseben pakt z Italijo,

Maršal Avarescu umrl

Bukarešta, 3. okt. o. Stari maršal rumunske vojske in član kronskega sveta maršal Avarescu je snoči umrl v Bukarešti.

Nemško potniško letalo izginilo

Frankfurt, 3. okt. e. Od včeraj pogrešajo nemško potniško letalo na poti Frankfurt—Milan, ki ni prišlo na svoj cilj. Domnevajo, da je moralo letalo morda za silno pristati. V letalu so bili trije člani posadke in deset potnikov.

Curih, 3. okt. Vsa letala, s katerimi razpolaga švicarsko civilno letalstvo iščejo izgubljeno nemško potniško letalo Frankfurt—Milan. Na nemškem letalu je bilo deset potnikov in trije člani posadke. Verjetno je, da se je letalo zadelo v kak greben pogorja v Grizonskem kantonu.

Bitka z arabskimi vstaši

Haifa, 3. okt. AA. (Havas). Včeraj popoldne je prišlo v bližini Haife med angleškimi vojaki in letali na eni ter arabskimi teroristi na drugi strani do spopada. Ob tej priliki so angleška letala potopila med arabski težke kapele. Angle-

vih mej Češkoslovaške. Prihodnjo sejo bo imel mednarodni odbor danes.

Popolna demobilizacija v Angliji

London, 3. oktobra. o. Angleške vojaške oblasti so odredile popolno demobilizacijo vseh pripadnikov vojske, ki so bili pozvani pod orožje.

Angleški opazovalci v Pragi

Praga, 3. okt. br. Danes je prispelo v Prago 30 angleških oficirjev, ki so določeni za angleške opazovalce.

Kralj Boris

Danes proslavlja bolgarski narod 20letnico vladanja kralja Borisa. V zvezi s tem je bil objavljen ukaz, s katerim je bilo amnestiranih 223 kaznjencev, med temi 107 jetnikov, obsojenih po zakonu o zaščiti države.

Tješin izročen Poljski

Varšava, 3. okt. e. Maršal Rydz Smigly, vrhovni komandant poljske vojske, je dal včeraj ob 14. po radiu naslednji ukaz: »Naprej marš, vojaki! Poljske čete pod vodstvom generala Bortonskega so nato vkorakale v Tješin in prešle čez reko Olšo. Poljsko prebivalstvo v Tješinu je vsojake sprejelo z velikim navdušenjem. Vojška je zasedla ozemlje okoli Tješina v širini 18 km. Ostalo ozemlje, ki ga je češkoslovaška prepuščala Poljski, to je okraja Tješin in Frystat, bosta izpraznjena do 10. oktobra.

Hitler pride danes v Cheb

Aš, 3. okt. e. Včeraj je prispel v Aš Konrad Henlein, da se sestane s svojo družino. Poslal je zahvalno brzojavko kancelarju Hitlerju. Računajo, da bo kancelar Hitler že danes prišel v Cheb, ki mu bo privedel triumfalen sprejem. Vse mesto je že v zastavah in zelenju. Kancelar bo prišel v mesto takoj potem, ko bodo vkorakale nemške čete.

Praga, 3. okt. br. Nemške čete so danes ob 11. dopoldne zasedle Cheb. Za opoldne je najavljen prihod kancelarja Hitlerja.

Pričetek plebiscitne propagande

Praga, 3. okt. Čsl. radio opozarja prebivalstvo pokrajin, ki bodo izpraznjene in onih, v katerih bo plebiscit, na agitacijo po tujih radiopostajah, ki ima namen, da bi čim več ljudi pripravilo do tega, da bi zapustili svoje domove. Očitno stremi ta agitacija za tem, — pravi čsl. radio, — da bi čim večje število prebivalstva zapustilo te kraje in da bi se na ta način zmanjšalo število volilcev, ki bi oddali svoj glas za Češkoslovaško. Na koncu svojega poročila je omenil čsl. radio tudi to, da bo pravica opcije veljala za vse kraje, ne glede na to, ali jih bodo odstopili Nemčiji s plebiscitom ali brez njega.

Nenadna smrt

Jesenice, 3. oktobra. Davi ob štirih je nenadoma umrl višji carinski kontrolor g. Todor Živković. Pokojni je bil znan in priljubljen ne samo na Jesenicah, temveč tudi daleč naokrog. Radi so ga imeli vsi, ki so prišli z njim v stik, saj je bil veselozi kulanten, priazen in postrežljiv. Doma je bil iz Zemuna in čeprav je služil na Jesenicah šele nekaj let, se je tako dobro vživel v naše razmere, da se je počutil med nami kakor doma. Včeraj popoldne je bil še v družbi prijateljev in znancev vesel in dobre volje, tako da ni nihče slutil, da mu je smrt že tako blizu.

Pokojni zapušta soprogo in sinčka. Bil je vzoren mož in oče svojemu ljubljemu sinčku. Kdaj bo pogreb, še ni določeno. Morda bodo njegovi zemski ostanki prepeljani v Zemun. Star je bil šele 40 let. Vse, ki so poznali tega vrliga moža, bo vest o njegovi smrti globoko pretresla. Bodi mu lahka zemlja; njegovi družinski naše iskreno sožalje!

Širite naročajte »Slovenski Narod«!

Borzna poročila.

Curih, 3. oktobra. Beograd 10, Paris 11.34, London 21.30, New York 40.75, Bruselj 74.20, Milan 22.15, Amsterdam 23.85, Berlin 17.35, Praga —, Varna 31.—, Bukarešta 20.—

Moč, ki je ne more premagati surova sila

Svečana otvoritev razstave slovenske knjige od 1. 1918 do 1938

Ljubljana, 3. oktobra.

Ob navzočnosti nenavadno številnih zastopnikov naše javnosti, je bila včeraj ob 11. odprta razstava slovenske knjige od leta 1918. do danes. Goste je pozdravil predsednik Društva slovenskih književnikov prof. dr. Fran Koblar. Njegov govor so poslušali navzpet s posebno pozornostjo. Prof. dr. Fran Koblar je med drugim izjavil: Z razstavo smo hoteli počastiti ustanovitelje naše narodne države in obuditi spomin na tiste okoliščine dni pred 20 leti, ko je duhovna in pravna sila našega naroda toliko dozorila, da je mogel izreči svojo voljo do popolne neodvisnosti in je svobodno odločil o svoji usodi. Nasproti telesi sili, ki tako rada premika in preureja podobo sveta, se hočemo razgledati v knjigo, v urejenega sveta, ki je ne more premagati surova sila dokler kaj velja v njej, se velja osnovne človeške pravice narodov.

Ob teh razmerah in v tem občutku smo zorali slovensko knjigo, od leta 1918 do leta 1938. Statistika za ta čas ugotavlja, da je bilo izdanih približno 12.000 naslovnih izdaj slovenskega tiska, leposlovnega, znanstvenega, versko-kulturnega, gospodarskega in splošno poučnega značaja. Dobra četrtina vsega tega naj bi poudarila samo približno podobo velike celote.

Izbor nekaj nad 3000 knjig naj govori danes nam samim in vsakomur, kako je naša narodna zavest, sproščena 1. 1918., rasla, in naj pokaže, da je duhovna sila, položena v knjigo, prevzela vse plasti našega naroda, da mu daje vsega, od preprostih navodil za njegovo življenje do najvišjih znanstvenih dognanj in estetskih hotenj. Ta knjižni organizem, sicer razbran in ločen po družbenih in duhovnih nagnjenjih, vendar ubran v misel narodne celotnosti in svobodnosti, naj predstavlja na zunaj narod na sodobni višini, tistega, ki noče in ne more od svoje duhovne neodvisnosti nikamor nazaj. To je tisti stvariteljski duh, ki je vzdržal in množil slovensko knjigo po 1. 1918.

Ta čas se začne s smrtjo Ivana Cankarja, ki je izgorel v svojem srdu in ljubezni. Bil je sodnik svojega časa in najčistejši vzgled pisateljskega življenja. Za njim so legli v grob drugi veliki tvorci duhovi starejših dob, modri možje, ki so komaj še utegnili zaključiti svoje delo, da ga nam izroče človek. Številni spomini politikov in javnih delavcev pričajo, da je prav ta čas zatolila velika preteklost, v duhovni tvornosti dragocena, v delu zgledna in v zvestobi do svojega naroda neustrašiva. Na njeno mesto je stopil mlad rod, nagnjen k precepenjanju, nemiren in nestalen, manj potrpežljiv in več zahtevajoč za svoje delo. Gledal je pred

seboj svoj svet in ga je hotel za vsako ceno uresničiti. Huda je bila bolečina tega časa, globoko se je uvela v naše slovitvo in dala kljub temu dragocena pričevanja človeških hotenj.

Vse ustvarjajoče sile, tiste, ki se vežejo s preteklostjo, in tiste, ki nemirno teže v novo prihodnost, so se strnile proti vsakemu poizkusu, da bi naš narod utrpel svojstvenost svojega jezika in svoje duhovno samobitnost. In to je bilo novo gibalno naše knjige. V tem času smo v resnici preizkusili našega duha in pokazali voljo do življenja. V samoohranbi smo pogledali spet globlje v naš jezik in začutili moč njegovih korenin. Naš jezik je vnovič segel v svoje prvine, se čistil in jeklenil. Pri tem vendar ne moremo mimo nove bolečine, ki ni skrita. Ko prihaja naša knjiga v svet in postaja last vsega človeštva, se krči in bori za življenje pri Slovencih izven naših državnih meja. Zato je skoraj nerazumljivo, da bi med nami kak odgovorni javni delavec mogel še vpraševati, odkod in čemu toliko nepopravljiva, trdota slovenskega razumnika, zlasti pisatelja v narodnih zadevah, čemu pretiran ponos, kakor da bi hotel biti kdo boljši v narodni zavesti kot drugi. Nato danes zopet odgovorjamo, da je samo naše kulturno slovitvo, to je celo in samo eden lep in vreden smisel jugoslovenstva, to je enakovredno, ubrano sožitje in napredek vseh ustvarjajočih sil. Le tako ne bomo ohranili samo svojega naroda, ampak utrčili in povečali pravne sile naše državne skupnosti. V tej misli naj bi praznovali letošnji državni jubilej.

Po otvoritvi si je občinstvo ogledalo zelo okusno prirejeno razstavo. Popoldne je bil na val v veliko dvorano Trgovskega doma, kjer je razstava, toliko, da je bilo mogoče zapreti ob 17. uri. Oton Zupančič je zapisal v spis »Slovenska knjiga 1918-1938«, ki ga je izdalo Društvo slovenskih književnikov, sledeče zlate besede:

Kadar segam na polico po starih knjigah, da bi se zatopil vanje, ne vprašujem, kakšne izme so reševale, temveč kako so odsevale človeka: koliko je v njih srca in duha, resnice in modrosti, ljubezni in lepote in luči. Samo to je sol, ki da je našemu delu neko trajnost, samo to je stvarnost, vredna pisateljevega napora. Tudi pričujoče knjige bodo nekoč stare; takrat bodo našle pri bralcu bodičnost, toliko milosti in spoštovanja, kolikor bo v njih te stvarnosti in te soli.

Razstava bo odprta do 12. oktobra vsak dan od 9. do 17. ure. Drevo ob 20. uri bo predaval dr. Anton Ocvirk v Trgovskem domu o slovenskem slovitvu od 1. 1918 do 1. 1938.

Dve Molièrovi burkasti komediji

„Izsiljena ženitev“ v prevodu Jos. Vidmarja in „Ljubezen zdravnik“ v prevodu Otona Zupančiča sta našli prav dobro predstavo in lepo uprizoritev

Ljubljana, 3. oktobra.

Dvoje pikantnih drobtin iz razkošnega banketa, ki ga je pripravil človeštvo genialni kubar, nesmrtni komediant in komediograf Molière, dvoje malih poslastic, ki sta nam zbudili znova apetit in željo, da bi nam ponudili rajši njegove velike umetnine: Smešne precioze, Plemića meščana, Namisljenega bolnika, Tartuffa, Skopuha, Učene žene, Sovražnika človeštva in morda še kaj.

Saj smo imeli vselej poseben užitek, kadarkoli je od časov nepoznanega velikega igralca in režiserja Borisa Putjate prišla na naš oder Molièrova duhovita, zmerom živo žgoča komedija. Čeprav porojena v dobi od 1659 do 1673, je vsaka Molièrova igra še danes polna oseb, misli in čustev, ki nas prepričujejo, da je ostalo človeštvo v svojih smešnostih, grešnostih in vrlinah neizpremenjeno.

Molière ravnatelj, dramaturg, avtor in glavni igralec lastnega gledališča je moral napisati dolgo vrsto iger in igrice za svoj repertoar. Iz življenja tedanje Francije in iz lastnih bridkosti, pa tudi komike bogatih doživljajev, je črpal svoje komedije, držel se vodilnega načela po klasičnem geslu »ridendo dicere verum«, med smehom povedati resnico. Tako je bil ali pa se rog, da je ljudi zabaval. Prizanašal ni nobenemu stanu in smešil tako plemiče kakor meščane.

Tudi v neznatnih, a ljubkih dveh igrakah, ki smo jih gledali prvič v soboto, se kruto roga filozofski domišljavec in zdravnikom šarlatanom, pa zaljubljenim starcem, smešnim rogozencem, ki hočejo goljufati druge, a jih končno oslepši celo lastni otrok. Vse te situacije, vse te figure, imenitne igralske lutke, so nam že znane iz prejšnjih velikih del. Tako nam novi igrice vzbije vse duhoviti satiri in tehnični umetnosti nista mogli zbuditi posebnega zanimanja, a so nas zadovoljili tem bolj — uprizoritve, oprema, dekoracije, zlasti pa nekatere igralske kreacije.

Vsem na čelu je stal Lipah, ki igra v obeh igrakah glavno vlogo, isto osebnost, Sganarello. V »Izsiljeni ženitvi« ga vidimo, kako tiči za mlado, razvito koketo Dori-meno. Ko pa jo čuje, kako izjavlja ljubimcu, da vzame starega Sganarelloja le zaradi denarja in v nadi, da bo kmalu umrl, bi se je rad otresel. Toda njen oče in brat ga brutalno prisilita, da mora izpolniti obljubo, zeroko zaključiti s poroko.

Tu uveljavlja Molière prestaro »komično« pretepanje. Nam se seveda ta »komična« docela upira in ob nji občutimo, da je zastarelost neizbežna tudi v umetnosti. Kjer je vladala včasih navdušenost, se pojavlja danes dolgočasje; ob čemer so se včasih krohotali, danes zdehamo.

marljivi igralci še posebno težko delo. Saj takale stilizacija vedenja in govorjenja kakor oblačenja ni dosegljiva brez vežbanja in režiserskega napora. To pot je bil uspeh le približen, ker tudi stilizacija ni ostala dosledna.

Lipah je Sganarello v obeh satirah odlično označil in igral; bil je v vedenju, kretanjih in govorici vseskozi zanimiv, ker v izrazih prav bogat ter je storil kot zrei igralce vse, da bi dal svojemu klavernemu junaku čim več verjetnosti in človečnosti. Vendar je imel največ učinkovitosti s svojo kreacijo filozofa aristotelovca Pankracija Kralja, ki je imponiral s čudovito zgovornostjo in karakterizacijo v celoti kakor v detajlih. Bledelji je drugi filozof, pironovec Marfurius, ki ga je igral s polno verno Gregorin, ne da bi imel z vlogo možnost, doseči enake efekte komike. Šarmantna in v zvezi vsemu simpatična je bila spekulativna koketa Dori-mena Gabrijelčičeva, ljubki prikazni dvorjanski bili Slavčeva in Levarjeva, krepak je Alcidar Jan in prav dobre figure so Plut (oče kokete), Drenovec (ljubimec kokete) in Potokar (priatelj).

V drugi igrici so poleg Lipah in Levarjeve, očeta in hčerke, posebno molitroski tipični jezični predznaki služkinja Mire Danilove, pa zbor komičnih zdravnikov, ki so jih igrali Bratina, Daneš, Plut, Gregorin in Sever ter seveda seplearski zdravnik Klitander, Lucindin tajni ljubimec, ki ga toplotno in prebrisano posebej Jan.

Režiser prof. Šest je imel z uprizoritvijo igrice težko delo, ki se mu je kar lepo obneslo, in scenarist arh. Franz pa je zopet ustvaril nekaj prav ljubkih prizorov. Igrici sta dobro in okusno opremljeni, režiser pa je oskrbel za glavne prizore še spremljanje muzike iz oddaja; muziko je po motivih Lullyja spretno priredil H. Svetel.

Tako smo dobili predstavo čisto posebnega značaja, in naša publika jo je sprejela s priznanjem, ki ga zasluži režiser Šest, arh. Franz, vsi sodelujoči, zlasti pa Lipah in Kralj. Bilo je doeti ploskanja in občinstvo se je zabavalo. Saj zabava je edini namen, ki ga je avtor hotel doseči.

Fr. G.

S filmskega platna

Kino Union: Skrivnost Maginotove linije. Gre za dober francoski vojniški film z znanim francoskim igralcem Francoum. Godi se v utrdbo, ki so znane pod imenom Maginotova črta. Novi poveljniki enega izmed vojaških oddelkov v utrdbi, ki je služboval prej v vojaškem špionážnem oddelku, opazi, da se nahaja med njegovimi ljudmi človek, ki ga je nekoč že neke videl. V svoji dnevnik zapisuje opazovanja in tudi že obvesti vojaško tajno službo v svojem odkritju. Nekdo ustreli v utrdbi kmalu nato poveljnika in njegovega pomočnika. Zločina je osumljen častnik Bruchot (Francoum), a se kmalu izkaže, da je nedolžen. Na njemu je poverjena naloga, da izvede izločitev in razkrinka vojuna, ki mora biti čen in med mož v utrdbi. Bruchot tvega svoje življe-

nje in ujame vojuna. Bil je bratenjegov žena Nemke (Vera Kor-ne). S ponarejenimi listinami se je vtihtapl v francosko vojsko in stali svoj domovini kot vojun. — Film je predvsem zelo aktualen, dobro je tud režiran, zanimiv je in napet do skrajnosti. V nemških vojaških filmih puste ujele vojune umreti neustojne smrti, Francoum pa pokažejo v takih filmih svojo superiornost in obenem priznajo, da je bil sovražni vojun junak, kar je del življenja za svoj narod.

Kino Matica: Ljubzen v džungli. Ameriški barvni film, ki bi ga lahko imenovali filmsko pravljico o letalcih, ki iščejo svojega izgubljenega tovariša, se morata v nevihti spustiti na samotni otok v džungli, kjer najdeta lepo Turo, ki živi v votlini z opico in levom. Na sosednem otoku pa živi poglavar črncev Kuasa, ki so-

vraži vse belce, ker se mu je izneverila bela žena, v katero je bil zaljubljen. Tura je ugrabljen do te bele žene. Poglavar je ujel letalca, ki sta ga oba junaka filma iskala, zaloti tudi Turo v votlini s letalcem in se odloči, da bo letalca s Turo žrtvoval krokodilom. Potres uniči poglavarja in črnce, belci se rešijo. Film je predvsem lep in dobro režiran, a po vsebini narejen po kopitu tarzanjskih in džungelskih filmov, ki so lahko razvedrilo za ameriško publiko, ker dražijo živce in nudijo mnogo užitka za oči, kakšne globlje vrednosti pa nimajo. Tudi režirani so vsi enak, kakor gangsterji in kaubojski filmi. Je pa v filmu nekaj prizorov, ki kažejo mojstrstvo ameriških režiserjev, na primer potres in izbruh vulkana. Ena izmed glavnih privlačnosti v takih filmih je tudi igralka Dorothy Lamour.

Včerašnji sportni dogodki

V ligi vodi po 5. kolu BSK, Ljubljana pa je padla na 10. mesto — Na grajski motorni dirki je bil najhitrejši Čihlař (Avtoklub)

Ljubljana, 3. oktobra. Včeraj se je po daljšem odmoru nadaljevalo ligaško tekmovanje. Komaj se je spet zasakulo okroglo usnje, že je bilo polno presenečenj, ki so znatno spremenila vrstni red na lestvici. Jugoslavija je, čeprav nara, izgubila obe točki in padla s prvega na tretje mesto. Njen dosedanj položaj je zavel BSK, ki je po stari tradiciji premagal v Zagrebu Gradjanskoga. Ostali rezultati so bili več ali manj pričakovani.

Ljubljana je igrala v Beogradu nasproti Jedinstvu. Po beograjskih vesteh je zaigrala izredno slabo in je od vseh včerašnjih udeležencev prejela največ golov. Jedinstvo je od začetka druge polovice igralo zaradi izključitve desnega branilca le z desetimi igralci, kar pa Ljubljana ni znala izkoristiti. Ljubljanci so bili zelo darežljivi in so domačinom pomagali z dvema latinima goloma. Končni izid je bil 4:1 za Jedinstvo. Slabi igri je prisostvovalo komaj 500 gledalcev.

V Zagrebu je bilo 8000 razočaranih gledalcev. Gradjanski je veljal nasproti BSK za favorita, toda Beograjčani so zaigrali izvrstno in so zasluženo zmagali 2:1. V drugi beograjski tekmi, kjer sta se srečala Hašk in Jugoslavija, so Zagrebčani potrdili dobro formo in po boljši igri odnesli obe točki z zmago 2:0. Splitski Hajduk je spet nastopil z napadalcem Matošičem, kar je znatno poživilo njegovo igro. Gost iz Beograda, Bask, je moral končiti z 0:3. Sparta je gostovala v Sarajevu in podlegla domači Slaviji 1:3. V Skoplju je Gradjanski po izenačeni borbi premagal varaždinsko Slavijo 2:1.

V prvenstveni tabeli vodi BSK z 10 točkami, slede Hašk z 9, Jugoslavija 8, Gradjanski 7, in Hajduk po 6. Gradjanski S.

Smrt vzorne učiteljice

Višnja gora, 3. oktobra. Včeraj je smrt s svojo kruto roko pogela med naše učiteljske vrste in nam izrgala splošno priljubljeno učiteljico go. Anico Turnherjevo. Gospa Anica izhaja iz znane višnjevoške Kovačičeve družine. Po dovršenih študijah je prišla v službo v rojstno mesto, kjer si je takoj pridobila sloves kot izborna vzgojiteljica. Znala se je poglobiti v dušo svojih učencev, razumela je in se jim prilagajala, saj je še kot otrok poznala vse kraje in ljudi v višnjevoškem šolskem okolišju, poznala njihove razmere in prilike. S posebno ljubeznijo se je oklenila siromašnih otrok in jim pomagala, kolikor je mogla — bila jim je druga mati. Zato pa so jo tudi otroci ljubili, ljudje pa spoštovali, da ni imela nobenega sovražnika, kar le malo kdo doživi.

V Višnji gori je našla tudi svojega bodočega soprega, s katerim je v popolni harmoniji preživela svoja prekratka zakonika leta. Ko sta dobila še sina in hčerko, je bila njena sreča popolna. A v tej sreči nista pozabila na svoje učiteljsko dolžnost. Poleg šole sta oba marljivo sodelovala pri raznih društvih, posebno na odru sokolskega društva. Zato jo bo vsa Višnja gora težko pogrešala, posebno pa otroci. Zadnja leta je pričela bolhati. Iskala je pomoči vespodov, toda zaman. Včeraj jo je smrt v najlepših letih rešila trpljenja. K večnemu počitku jo spremimo jutri ob 9.30.

Naj ji bo zemljica lahka! Preostalinam še iskreno sožalje!

Grozna akcija Zveze gospodinj

Ljubljana, 3. oktobra. Poročamo, da nam je slabo vreme prekinilo našo akcijo ter prosimo, da nam oprostite vsi oni, ki še niso prejeli naročenega grozdja. Do sedaj je v naših prostorih še za 7000 kg kolektivnih naročil šol, uradov in zavodov, a podanah je za približno 2000 din predplačil posameznikov, ki smo jih sprejemale zaradi pomanjkanja obratnega kapitala. Ko se bo zjasnilo in osušilo, da lahko tvegamo prevoz grozdja, bomo izpolnile vse obveznosti. V primeru, da tega ne bo mogoče, bomo vrnile s toplo zahvalo za upani denar z zagotovilom, da bo drugo leto boljše. Prve težkoče smo premagale, pridobljeno je zaupanje vinogradnikov, konzumentov in oblasti. Prepričane smo, da nam bodo prihodnje leto nudile poleg moralne pomoči, katere smo bile deležne s strani banske uprave in mestnega poglavarstva, prav gotovo tudi prepotrebni obratni kapital, kajti z obratnim kapitalom 12.000 din, ob pomanjkanju izvežanih moči, nam ni bilo mogoče pripraviti vsak dan 4000 kg za razdelitev. Ganljivo je bilo, kako so žene prinalele v koših grozdje, pomagale pri delu in se učile pri tem pravilnega vlaganja grozdja ter se zahvaljevale za prejeti denar. Grozdje smo plačevale po 2.50 din, a prodajale po 3 din brutto. V mešički okolici na Radovni smo kupile preko 6000 kg odbranega grozdja, na Semiču preko 1500 kg ter smo plačale samo za grozdje v obeh teh krajih okoli 19.000 din. S tem je tudi naša akcija v Beli Krajini končana. Pričela se je tam splošna trgatve.

Kot začetek je bila akcija zvezana z velikimi stroški, akcijo smo prejelo od mestnega poglavarstva trošarine prost uvoz

in Bask po 5. Jedinstvo 4, Slavija S. 3, Ljubljana 2, Slavija V. in Sparta 1. V prvenstvu LNP sta bila v ljubljanski skupini dva neodločena izida: Hermes-Bratstvo 1:1 in Reka-Jadran 2:2. V mariborski skupini je CŠK premagal Slavijo 3:2, Zeleničar Rapida 2:0 in Maribor Muro 4:1.

Izredno dobro je bila obiskana včerašnja motorna dirka na Grad pod pokroviteljstvom vojnega ministra g. Nedica. Tekmovalo je 30 dirkačev, gledalcev pa je bilo več tisoč. Pričakovale se je ostra borba med rekorderjem Staričem, Šiško in Uroščem, toda prvemu ni dospel novi motor in ni mogel nastopiti. Preostali favoriti pa je priredil neprijetno presenečenje Josip Čihlař (Avtoklub), ki je dosegel najboljši čas v konkurenci. Šiška in Urošč sta šele izven konkurence pokazala svoje pravo znanje in je Šiška dosegel najboljši čas dneva s 50.2 sek. Zagrebčan pa je bil le za 1.8 sek. počasnejši. Staričev lanski rekord, ki znaša 48 sekund za 840 m dolgo progo, torej ni bil zložen.

V skupini ljudskih motorjev do 100 cm je zmagal Anžur (Hermes) v 1:12, pri turnirih motorjev do 350 cm Grašič (Ilirija) v 1:00.4, pri sportnih motorjih do 250 cm Urošč (Zagreb) v 55 sek. pred Breznikom (Avtoklub) 55.6, pri sportnih motorjih do 350 cm ponovno Urošč v 55 sek., med sportnimi motorji do 500 cm je bil najhitrejši Čihlař (Avtoklub) z 52.8 sek. pred Šiško (Ilirija) 53.2 in Uroščem 53.4, pri sportnih motorjih do 1000 cm spet Čihlař z 52.8 pred Kobijem (Ilirija Kranj) 53 in Uroščem 53.2, med turnirni motorji do 1000 cm pa je bil zmagovalac poročnik Glebov (MK Pohorje) z 58.4. Dragoceni pokal vojnega ministra je prejel Čihlař.

grodja. Kljub znatno znižanemu prevozu je stal ta za obe pošiljki brutto okoli 9000 kg po tovrnem avtu 2200 din.

Vsem, ki so nas podprli moralno in gnotno, z navesti in izkustvi, izrekamo najlepšo zahvalo. Prosimo, da nam oprostite oni, ki so prejeli nekoliko slabše grozdje, saj je razumljivo, da se je kljub strogemu nadzorstvu treh gospa vrnilo nekaj slabšega. V splošnem so prejemniki zadovoljni in prejemo vsak dan zagotovila zahvale in pohvale. S tem se je tudi sloves belokranjskega grozdja znatno dvignil, da ne smatrajo več Ljubljanci izabele in šamirice za edine pridelke belokranjskih vinogradov. Najavljeno je grozdje iz Štajerske, ki pa bo dinar dražje, torej 4 din brutto ter prosimo obvestila, ako se vsi prijavniki strinjajo s to ceno.

Tramvaj k Sv. Križu

Ljubljana, 3. oktobra. Tramvajska proga k Sv. Križu bo odprta v sredo dne 5. t. m. Z rednim prometom se prične ob 6. uri jutraj. K Sv. Križu bo vozil tramvaj začasno od Sv. Petra po Jegličevi cesti do Sv. Križa, ter bo imel zvezo z vsemi ostalimi programi. Promet se bo vršil tako, da bo vozil jutraj ob 6. do 8. ure vsakih 6 minut do Sv. Križa, od 8. do 13. ure vsakih 6 minut do kolinske tovarne, naprej k Sv. Križu pa vsakih 12 minut, od 13. do 18.30 vsakih 6 minut k Sv. Križu, od 18.30 do 20.45 vsakih 6 minut do kolinske tovarne, naprej k Sv. Križu pa vsakih 12 minut, od 21. do 24. pa vsake pol ure do Sv. Križa. Sedaj veljavne vozne cene veljajo tudi za progo Sv. Križ s to spremembo, da znaša cena za daljše vožnje preko 6 delnih prog 3 din. Po tarifi stane torej vožnja: od glavnega kolodvora ali Sv. Petra 1.50 dinarjev, od pošle, Mestnega trga, Gradišča, Sv. Jakoba, iz Most. itd. 2 din, iz Šiške, Tržaške ceste 2.50 din, iz Zg. Šiške, St. Vida, Viča itd. 3 din.

Iz Celja

—C Kaj je z avtomatsko telefonsko centralo v Celju? Kakor znano, bo najelo pošto ministristvo pri Poštni hranilnici posojilo v znesku 100 milijonov din za postavitve avtomatskih telefonskih central v Skopju, na Cetinju, v Petrovgradu, Osejku in Kranju. Tako je bilo Celje zopet premo, čeprav ima 20.000 prebivalcev ter predstavlja močno in važno gospodarsko in tujeoprometno središče. Sedanja telefonska centrala v Celju je zastarela in iztrošena ter povzroča stalne kritike domačinov in tujcev. Čeprav so bile glede avtomatske telefonske centrale v Celju že ponovno iznežene na pristojnih mestih, je Celje zopet propadlo s svojimi zahtevami in so bili pred njim upoštevani mnogi manj pomembni kraji. Še ena je Veliko Celje itak že vajeno bagateliziranja in zapostavljanja ter velikih obljub brez dejanj.

—C Umari je v petek v celjski bolnici v starosti 64 leti železniški uradnik v p. g. Henrik Rabavec iz Ogrca pri Laškem. Truplo so prepeljali iz Celja v Trbovlje in ga položili v nedeljo ob 16. na tamkajšnjem pokopališču k zadnjemu počitku. Pokojnemu bodi ohranjen blag spomin, svojemu namu iskreno sožalje!

—C Padec z drevesa. Na Tebarju je padel 14 letni posestnik sin Pavel Blažič v petek ob 17. pri obranjanju orehov z drevesa šest metrov globoko in al zlomil desno ključnico. Zdravi se v celjski bolnici.

Beležnica

KOLEDA

Danes: Ponedeljek, 3. oktobra katoličani: Terezije, Viktorin

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ljubzen v džungli
Kino Sloga: Kompromitirana nevesta
Kino Union: Skrivnost Maginotove črte
Kino Šiška: V kraljevstvu valčka
Kino Moste: Špijonka Suzi in Dragoce-ni poljub

Razstava slovenske knjige v dvorani Trgovskega doma

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kuralt, Gospodstvska cesta 10, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Uspod sita

V soboto zvečer so v nekem ljubljanskem kinu pred pričetkom sporeda zabavali polno dvorano z reproducirano glasbo. Skupina nepoznanih štirih junakov je petla narodne pesmi in sicer tako, da so se ljudje zgrajali in zardevali od sramu, da je med nami, ki smo poznani za pevski narod, še kdo, ki se drzne tako petje posnemati na gramofonske plošče in jih pred številnim občinstvom se izvajati.

Prav gotovo nismo zmerom sami med seboj in tujci, ki poslušajo tako petje, si kaj ustvari sodb o naši kulturi, seveda vse prej ko ugodno. Gospod urednik, predlagajte prosim v našem listu ustanovitve kulturne policije, ki nas bo v bodoče ščitila pred takimi in podobnimi napadi. Vsake sorte kulturnega šunda širijo med nami, ki se množijo k plevel na polju. Če ne bomo segli po krepkih sredstvih, nas utegne v nekaj letih tako prerasti, da bomo mogli zapisati slovensko kulturo le še med narekovanje. Kulturna policija je res nujno potrebna!

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 3. oktobra: zaprto
Torek, 4. oktobra: Veriga. Red A
Sreda, 5. oktobra: Žene na Niskavuoriju. Izven
Četrtek, 6. oktobra: Izsiljena ženitev. Ljubzen zdravnik. Red Četrtek.
Petek, 7. oktobra: zaprto

Prihodnja noviteta bo »Potopljeni svet«, delo pisatelja Cankarja. Krstna predstava nove slovenske drame bo v režiji g. Cirila Debeveca.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 3. oktobra: zaprto
Torek, 4. oktobra: Boris Godunov. Red B
Sreda, 5. oktobra: Ero z onega sveta. Red Sreda
Četrtek, 6. oktobra: Na sinjem Jadranu. Premiera. Premierski abonma
Petek, 7. oktobra: zaprto
Sobota, 8. oktobra: Na sinjem Jadranu. Izven

Nedelja, 9. oktobra: Tosca. Gostuje ga. Zinka Kunc-Milanova. Izven.

V zadnjih sezonah smo imeli več operetnih del iz češke literature, ki so se kaj srečno uveljavile na našem odru. V četrtek dne 6. t. m. se bo pela prvič na slovenskem odru opereta »Na sinjem Jadranu«. Dejanje se vrši v Biogradu na moru, znanem jadranskem letovišču. Glasbo je napisal Edvard Glaz, ki je pravzaprav Čeh, a živi v Zagrebu. Zagrebško Narodno gledališče je njegovo opereto »Na sinjem Jadranu« tudi prvo vpriporilo v minuli sezoni in je od premiere dalje stalno na njegovem repertoarju. Premiero v četrtek vodita režiser Drago Zupan in dirigent Zebre. Premiera je za premierski abonma.

Ga. Zinka Kunc-Milanova, članica Metropolitan opere v New Yorku, ki je z največjim uspehom gostovala pred mesecem dni na našem odru v naslovni vlogi opere »Glauceida«, bo gostovala še enkrat in sicer v nedeljo, dne 9. t. m. v naslovni vlogi Puccinijevе opere »Tosca«. Na gostovanje odlične umetnice svetovnega slovesa že danes opozarjamo.

Razstava otrok v sliki in plastiki

Ljubljana, 3. oktobra. Za razstavo »Otrok v sliki in plastiki« naša umetnost je v umetniških krogih mnogo zanimanja. Z vseh strani dobivamo sporočila, da stavlajo umetniki naše volje na razpologo društva svoja dela, ali pa nam dajejo navodila, na katere privatne naslove naj se obračajo s prošnjo, da nam posodi svoje slike in plastike za razstavne namene. Klub neodvisnih slovenskih likovnih umetnikov nam je sporočil, da bo uredil svoj lasten oddelk. Narodna galerija in Narodni muzej bosta pripraveala iz svojih zbirk, da bo razstava čim popolnejša tudi v historičnem razvoju.

Pogrešamo le še zadostnega odziva iz vrst privetnih krogov. Posebno dobrodošlo bi nam bilo, če bi se javili oni, ki imajo dela naših starih umetnikov.

Pripominjamo, da bodo vsa dela na razstavi zavarovana. Aranžma slik bo v rokah strokovnjakov, izbor slik pa bo izvedla posebna žirija, izbrana iz kroga akademskih slikarjev in slikaric. Slike se bodo do časa razstave hranile v prostorih Narodne galerije. Razstava se bo otvorila 16. t. m. in na 8. t. m., kakor je bilo prvotno javljeno, da bo nekoliko preidek med zadnjo umetniško razstavo in napovedano.

Prepričani smo, da bo razstava razgibala naše

NE ZAMUDITE!

SKRIVNOST MAGINOTOVE ČRTE

Napeta vojninska afeta, ki se je godila v najmodernejši in tehnično najpopolnejši podzemeljski trdnjavi.

Samo še danes in jutri ob 16., 19. in 21. uri.
Vera Korene, Viktor
Francen
KINO UNION, tel. 22-21.

DNEVNE VESTI

Obvezno socialno zavarovanje obrtnikov. Oni dan smo poročali o akciji obrtnikov, da bi tudi oni dobili obvezno socialno zavarovanje. Deputacija obrtnikov se je zglasila pri ministru socialne politike in narodnega zdravja Dragiši Cvitkoviču, ki je izjavil, da je omenjen uredbi o socialnem zavarovanju obrtnikov baš pri njem in da ga je že proučil. Ministrar je pripravljen na zahtevo trgovskega ministra proučiti to vprašanje, tako da bi mogle obrtne zbornice in obrtniška združenja že to leto dobiti omenjen uredbi v izjavo. Končno redigirana uredba bi mogla stopiti v veljavo že v prvi polovici prihodnjega leta in tako bi bilo rešeno tudi to važno vprašanje naših obrtnikov.

Francosko-jugoslovenska kmetijska zbornica. V kmetijskem ministru bo v ponedeljek 10. t. m. konferenca zainteresiranih ustanov, na kateri se bo obravnavalo vprašanje ustanovitve francosko-jugoslovenske kmetijske zbornice. Nova gospodarska ustanova naj bi skupaj s francosko sekcijo skrbeli za poglobitev gospodarskih stikov med obema državama.

Din 78.—placate za Putnikovo izlet v Trst dne 16. oktobra 1938.

Jadranski brzovlak na českoslovaško. V zvezi z izpremembami v našem železniškem prometu, ki so stopile v veljavo z današnjim dnem, bosta vozila mešana vlaka št. 630 in 631, ki sta vozila goslije iz Brežic do Zagreba in nazaj samo enkrat dnevno in sicer od Zagreba do Rajhenburga ter nazaj. Ker so nehali voziti vsi sezonski in izletniški vlaki, je odpeljal v soboto tudi predzadnji jadranski brzovlak iz Splita odnosa Sušaka na českoslovaško. Zadnji vlak bo vozil prihodnjo soboto, potem bo pa ta promet za letos ustavljen.

OBVESTILO.

IMAM ZOPET STABO TELEFONSKO ŠTEVILKO 35-56. BOKAL ANTON, PARKETI, LJUBLJANA, RESLJEVA 23.

Unška proga bo pravočasno dograjena. Trgovinski minister ing. Kabašnik je izjavil, da tvrdka Batignol ni zaprosila za podaljšanje roka za gradnjo unške proge in tudi če bi bila zaprosila, bi prometno ministristvo na to ne bilo pristalo. Unška proga bo dograjena v določenem času.

Gradnja novih parnikov v splitski ladjedelnici. V splitski ladjedelnici so začeli graditi dva manjša parnika za finančno kontrolo. Razen tega je dobila ladjedelnica naročilo za zgraditev vojne ladje, ki bo nekoliko večja od »Dubrovnicke«. Novo vojno ladjo začne graditi v kratkem.

Sokoli! Posečajte in podpirajte Sokolski kino v šiški!

Blagovni promet z Nemčijo in českoslovaško. Po uradnem obvestilu je ustanovljen blagovni promet po Dunavu med Jugoslavijo, českoslovaško in Nemčijo. Ze natočvirni vlačilci so bili ustanovljeni pri Novem Sadu, kjer bodo pšenico pretovarili v vagonih in poslali naprej preko Budimpešte. Ker je ustanovljen z Nemčijo vsak promet po vodi, pojde ves izvoz in uvoz izključno po železnici preko Madžarske, promet s českoslovaško pa preko Rumunije.

Motorna vlaka sta se vrnila v Italijo. Včeraj sta odpeljali iz Zagreba v Italijo dve kompoziciji motornih vlakov italijanskih državnih železnic. Motorna vlaka je dala uprava italijanskih železnic brezplačno na razpolago za dva meseca, da bi ju preizkusili, če so motorni vlaki prikladni za promet na naših železnicah. Vozila sta na progi Zagreb-Beograd in izkazala sta se zelo dobro, da bi jih bilo treba nekoliko preurediti. Ni še padla odločitev ali bo naša železniška uprava naročila v Italijo take motorne vlake. Vsak motorni vlak (1 vagon) vrtja 2.000.000 din.

KINO SLOGA — TEL. 27-30 ob 16., 19. in 21. uri
KOMPRIMITIRANA NEVESTA
Odlučna in zabavna veseliga.
Viktor de Kowa, Maria Andergast, Adela Sandrock.

Samo dan 78, brez vsakega doplačila plačate pri Putniku za izlet v Trst dne 16. oktobra 1938.

Navodila staršem ob vstopu otrok v srednjo šolo. Banska uprava dravske banovine je poslala vsem staršem prvošolcev državnih in zasebnih srednjih šol v banovini po en izvod »Navodil staršem ob vstopu otrok v srednjo šolo«. Navodila je sestavil in izdal prosvetni oddelek banke uprave in staršem je bilo z njimi zelo ustrezno.

Cesta Split-Trogir dograjena. Te dni bo dograjena cesta Split-Trogir in 15. t. m. bo izročena prometu. Cesta je dolga 18 km in široka 8 m ter je v vsej dolžini betonirana.

Muslimani se ne smejo ženiti z nemškimi emigrantkami. Vrhovno šerijatsko sodišče v Sarajevu je prepovedalo sklepanje zakonskih zvez med muslimani in emigrantkami iz Nemčije. Zadnje čase je bilo sklenjenih več takih zakonskih zvez v špekulativne svrhe, posebno zato, da so nemške emigrantke dobile naše državljanstvo.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 27, v Splitu 25, v Dubrovniku 23, v Sarajevu 21, v Zagrebu in na Rabu 20, v Ljubljani 18,2, na Visu 18, v Mariboru 15,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763,4, temperatura je znašala 12,2.

Dva tihotapca ustreljena. Orožniška patrulja iz vasi Brajčica pri Budvi je zasledila dva tihotapca tobaka, ki sta nosila v vrečah nad 80 kg vtihtanjenega tobaka. Orožniki so jima tobak odvzeli. Tihotapca sta pa odšla v vas, poklicala kmete in napadla z njimi orožnike, da bi jim iztrgala tobak. V spopadu so orožniki rahlo orožje in ubili oba tihotapca.

Za 24.000 din jo je openaril. Zagrebški policiji je že dobro znan 42letni kleparski pomočnik Anton Turk, saj je bil zaradi vlomov in tatvin že večkrat kaznovan. Zdaj si je pa nakopal še en greh, in sicer kot ženitveni slepar. Nekemu navzemu dekletu je namreč, da jo bo vzel, da pa mora dobiti dokumente. Ker ni imel denarja, mu je dala vse svoje prihranke v znesku 20.000 din. Odnesele je tudi nekaj stvari in jo oskodoval za 24.000 din, potem je pa izginil. Policija je izdala za njim tiralo.

Pojutje s Putnikovim dobro pripravljnim izletom v Trst.

Iz Ljubljane

Smrt ugodnega trgovca in krojaškega mojstra. V noči od sobote na nedeljo je pobrala bela žena ugodnega ljubljanskega krojaškega mojstra, trgovca in posestnika na Aleksandrovi cesti 3, Jožeta Rojina. Pokojni je bil eden najvidnejših predstavnikov našega obrtništva, ki je vedno stremel za napredkom in ki je za napredek tudi veliko žrtvoval. Jože Rojina se je pred 60 leti rodil trdnim kmetijskim staršem v Zg. Šiški in se po končani ljudski šoli izučil v mestu krojaške obrti. Po dovršeni učni dobi se je šel izpopolnjevati v stroki v inozemstvo ter se je mudil več let v Švici. Nemčiji in Angliji, kjer si je pridobil poleg strokovnega tudi znanja jezika. Po povratku je l. 1898 odprl lasni krojaški salon, ki je kmalu zaslovel daleč naokrog. Ze nekaj let pred svetovno vojno je kupil lepo hišo na Aleksandrovi cesti, kjer je svojo delavnico še razširil. Zadržal je prepuštil trgovino in obrt svojemu sinu, ki sedaj vodi podjetje. Pokojni je živel za svoj poklic, bil pa je vseskozi zaveden narodnjak. Ki je ob vsaki priliki podpiral narodno stvar. Pogreb plemenitega pokojnika bo danes popoldne ob 16. izpred hiše žalosti na Aleksandrovi cesti 3 na pokopališču k Sv. Križu. Jožetu Rojini bodi ohranjen blag spomin. Žalujemo sinu in družini ter številnemu sorodstvu pa naše najiskrenejše sožalje!

Razstava Borisa Kalina je podaljšana do prihodnjega ponedeljka, na kar opozarjamo vse ljubitelje likovne umetnosti. Včeraj si je razstavljena dela v Jaskopčevem paviljonu ogledalo okrog 150 obiskovalcev. V tekočem tednu naj vsi, ki razstave še niso utegnili pogledati, izkažejo s svojim obiskom priznanje umetniku.

France Dolinar na zadnji poti. Včeraj popoldne se je zbrala pred hišo št. 11 na trgu Pred škofijo ogromna množica ljudi, ki je spremila na njegovi zadnji poti ugodnega pekoveškega mojstra Franceta Dolinara. Po blagoslovitvi krste se je razvil proti Poljanam in dalje proti Sv. Križu dolg žalni sprevod, v katerem so bili zastopani vsi sloji prebivalstva, v posebno častnem številu pa so spremili pokojnika na njegovi poslednji poti zastopniki pekoveške obrti, s predsednikom njihovega združenja g. Vidmarjem na čelu.

Umrli so v Ljubljani od 23. do 29. p. m. Bric Marija, roj. Šifrer, 44 let, žena kurjača pivovarne Union, Bučar Anica, 33 let, uradnica poštne direkcije, Brate Neža, 49 let, služkinja, Felician Marko Oskar, 4 mesece, sin elektrotehnikar cest. žel., Indra Josipina, roj. Kalmus, vdova Prokop, 71 let, vdova zdravnika. Ileršič Marija, roj. Zagar, 73 let, vdova železničarja, Istenič Jožefa, roj. Grimšič, 74 let, vdova kroj. mojstra. V ljubljanski bolnici so umrli: Pogledaj Ivana, 49 let, prosjakinja, nestalno bivalec, Tomšič Jože, 36 let, trg. sluga, Jenko Ivana, 64 let, kuharica, Peterlin Franc, 55 let, posestnik, Kitarjanci pri Ribnici, Resnik Marija, 24 let, hči hišarja, Nova Štifa pri Gor. gradu, Stariha Marija, 45 let, zasebnica, Praproče, obč. Semič, Lap Mihael, 52 let, delavec, Mengeš pri Kamniku, Kotnik Franc, 36 let, poljski dninar. Šmartno ob Paki, Marinšek Anton, 58 let, lesni delavec, Planina, Cater Albina, 3 leta, hči dninarja, Smednik, Pintar Jera, 47 let, žena delavca, Brdo, obč. Javorje pri Škotijski Lok, Pintar Marija, 74 let, užitarica, Lovsko brdo pri Poljanah, Strgar Franc, 42 let, cerkovnik, Rečica, sroz Gornji grad, Borštnik Julija, 51 let, šivilja.

Gospod Stanko Prek, znani kitarist, ki je ponovno nastopil že v našem Radiu, bo priredil drevo ob 20. v mali Filharmonični dvorani kitaristični večer, n katerem bo izvajal 9 skladb različnih avtorjev svetovnih literatur. Kot uvod bo govor o umetniški vrednosti in zgodovinskem razvoju kitare. Govoril bo g. Josip Škafar. Na večer opozarjamo vse one, ki se zanimajo za igro na kitari. Vstopnice se dobe telkom dneva v knjižarni Glasbene Matice, od pol 8. ure dalje pa v veži Filharmoničnega poslopja na Kongresnem trgu. Začetek ob 20. uri.

Sokol I Ljubljana-Tabor obvešča svoje članstvo, da je preminul naš dolgoletni član brat Josip Rojina. Pogreb nepozabnega brata bo danes ob 16. uri iz hiše žalosti, Aleksandrova cesta 3 k Sv. Križu. Udeležba v civilu z znakom. Uprava.

Novodolše državne središče prodaja menjalnica Reicher & Turk.

Tramvaj ga je podrli. Včeraj dopoldne je prišlo nasproti Anžičeve hiše v Podgori pri št. Vidu do težje nesreče. Okrog 9. se je pred omenjeno hišo nenadoma znašel pod tramvajskim vozom 75-letni občaniki revež Janez Leben, ki ga je voz vsega krvavega odbil na cesto. Lebna, ki je hudo ranjen na glavi in pa na rokah, so prenesli ljudje na dvorišče Anžičeve hiše, nakar so telefonično obvestili reševalce. Ponesrečenega Lebna so nemudoma odpeljali v bolnico, kjer je izpovedal, da se je nalašč nastavlil tramvaju samo zato, da bi prišel v bolniško oskrbo.

Strážnik je napadel. Včeraj popoldne je strážnik ustavil na Večni poti sumljivega moškega, ki je nosil pod sukajcem zavoj umazanega perla. Napovedal mu je aretacijo, ki se ji je pa možkar uprl in se dejansko lotil strážnika. Zgrabil ga je za vrat, nakar sta oba padla v občestni jarek, kjer se napadalec posrečilo, da je za trenutek nadvaldal strážnika, pokleknil nanj in mu odvzel pas s službenim za-

mokresom. Strážniku pa se je takoj posrečilo otresti se nasilneža, ki je skušal zbežati, a ga je strážnik dohitel. Aretraneec je potem nekaj časa mirno korakal vstríc strážnika, v Rožni dolini pa mu je ponovno skušal pobegniti, kar se mu tudi to pot ni posrečilo. Strážnik je medtem dobil pomoč, nakar so aretrance spravili na strážnico. Nasilnež je bil 35-letni delavec Mehmed Dolic, doma iz Velike Kladuše v kazinskem okraju. Dolica so danes zaradi javnega nasilstva in tatvine izročili sodišču.

Pretep v gostilni. Včeraj ponoči so bili reševalci pozvani v neko gostilno na Viču, kjer je med pivci nastal prepri, ki se je kmalu razvil v hud pretep. Pretepači so navallili na tapetniškega pomočnika Tomaža Mariničiča, ki so ga pošteno obdelali s pestmi in palicami. Vsega pretepenega Mariničiča so reševalci spravili v bolnico.

Dva ponesrečena. Včeraj ponoči je prišel v Pokopališki ulici v Mostah pod avtobus 31letni delavec Alojz Gavzoda, zaposlen v tovarni za klej in stanujoč v Tovarniški ulici 36. Čez Gavzodo sta šli obe kolesi, ki sta ga težko poškodovali na spodnjem životu. 13letni železničarjev sin Vinko Kogovšek iz Ljubljane pa se je včeraj na Ljubljanskem polju preveč približal ognju, ki so ga zakurili na neki nji-vi. Vnela se mu je obleka in je dobil hude opekline po rokah in po nogah.

Iz Maribora

Anketa glede novega mosta. Davi ob 9. uri je bila v predsedstveni pisarni na magistratu anketa glede zgradbe novega mostu v Melju. Anketa je bila tajna. Predsedoval ji je ban dr. Natlačen, razen tega so se pa udeležili tudi župan dr. Juvan, podžupan Zebot, več članov banškega sveta, pobeski župan Stržina, sreski načelnik dr. Šiška, ing. Skaberne za tehnični oddelek banke uprave, ing. Viher, ing. Vanek, ki je zastopal tehnični razdelek sreskega načelstva v Mariboru in ing. Stergaršek, za sreski cestni odbor v Mariboru.

Smrtina nesreča. V Guštanju so našli na dvorišču gostilničarja Franca Lečnika nezvestnega in z razbito glavno 49letnega tesarja Ivana Eržena. Zdravniki dr. Erat, ki so ga poklicali na pomoč, je ugotovili, da ima zlomljeno hrbenico in razbito lobanjo. Ponesrečenca so odpeljali v bolnico v Slovenjgradec, kjer je pa podlegel poškodbam. Ugotovili so, da je mož popival po raznih gostilnah, zvečer pa je prišel v Lešnikovo gostilno, kjer je še naprej pil. Nato je šel na skedenj, kjer je legel spat. Okrog polnoči se je pa zbudil in vstal in padel približno 3 m globoko na kameniti tlak, kjer je obležal.

Z nožem v hrbet. Snoci je prišlo na Vojašniškem trgu do razburjivega nastopa, v katerem sta sodelovala brezposelni trgovski pomočnik Henrik Ranjak iz Bresternice pri Mariboru in trgovski zastopnik Franc Paul iz Vojašniške ulice 10. Paul je bil dožan Ranjaku nekaj denarja,

ki pa je imel v zastavi njegovo kolo. Ker sta bila oba vinjena, sta se začela prepirati, nazadnje sta pa fizično obračunala. Paul je grozil Ranjaku z ročno sesalko, kar je nasprotnika tako razburilo, da je potegnil nož in ga zabodel v hrbet. Strážnik je Ranjaka odvedel na policijo, dočim so Paula prepeljali v bolnico.

Grozni teden se je pričel danes v Mariboru. Na Glavnem in Rotovškem trgu ter v posameznih šolah so prodajali mnogo grozja po 3 din kg. Za ceno grozdi je bilo mnogo zanimanja in so se ljudje kar trgali zanj.

Obrambne vaje proti napadom iz zraka, ki bi morale biti v sredo, četrti in petek 7. oktobra, so bile po nalogu kr. banske uprave preložene.

Podvig mlade služkinje. Dr. Flis iz Farnje vasi pri Prevaljah je pred dnevi sprejel v službo 18-letno Ottilijo Jarc. Služkinja je opravljala prve dni svoje posle v redu, tako da so ji zaupali. Ko pa je dr. Flis s svojo družino odpotoval v Maribor po opravkih, so pustili služkinjo samo doma. Ob povratku pa je bil dr. Flis nemalo presenečen, ko je našel stanovanje zaprto. Sosedje so pa dejali, da je služkinja odšla in da je ključ shranila pri nekem sosedu. Sosedje so pa dejali, da je služkinja pobrala čevlje, obleke in perilo službodajalca ter pobegnila. Na mizi je pustila listek, na katerem je sporočila, da je noseča in da je šla v vodo ter da je ni treba iskati nikjer druge kakor v Dravi. V kuhinji je bil gost dim, ki ga je povzročil likalnik na mizi. Miza je bila že precej zgoznela in je bila velika nevarnost požara. Dr. Flis je zadevo javil orožnikom, ki so za pobego služkinjo izdali tiralo, na podlagi katere je bila mlada Ottilija v Mariboru izsledena in aretrirana. Pri zaslišanju je Ottilija svoje grehe priznala. Dejala je, da je ukradene predmete prodala nekemu moškemu. Pobegnila je radi tega, ker je pozabila odklopiti električni tok za likalnik, ki je zažgal mizo in se je zblala posledice. Služkinjo so zaprli in se bo morala zagovarjati pred sodniki.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Iz Poljčan

Is občinske pisarne. Po nalogu banske uprave odreja sresko načelstvo Maribor desni breg začasno zaporo tranzitnega prometa po državni cesti št. 50 med Slov. Konjicami in Slov. Bistrico od 10. do vključno 15. oktobra. V tem času se vrši tranzitni promet med Slov. Konjicami in Slov. Bistrico po banovinski cesti Slov. Bistrica-Poljčane-Žiže-Slov. Konjice. Začasna zapora tranzitnega prometa po državni cesti št. 50 je potrebna zaradi gradbenih del pri polaganju novih cevi za trški vodovod v Slov. Konjicah. — Dalje razglasa občinski urad, da se prodajalci sadja in grozja na mariborskem trgu opozarjajo, da smejo prodajati sadje in grozdi samo tedaj, ako imajo svoje potrdilo o lastništvu in izvoru sadja. Brez tega dovoljenja se bo prodaja zabranila, sadje pa zaplenilo. — Slomšek Franc, rojen 22. 11. 1870 v Unišah št. 1, občina Ponikva, pristojen v Modrače, sedaj Poljčane, posestnik iz Novak, št. 43, zakonski sin Antona in Marije roj. Goleš, je odšel l. 1909 v Sev. Ameriko. Od l. 1916 se ni več vrnil in javil. Slomšek Fr. se poziva, da se zgasi pri okrožnem sodišču v Mariboru, ali da kako drugače da kakšno vest o sebi. — Uradne ure pri občini za stranke bodo od 3. oktobra naprej samo dopoldne zaradi odsotnosti tajnika. Zato naj stranke popoldne ne prihajajo v pisarno, ker bo zaprta. — V dvorcu posestnika Senegačnika Alojza v Poljčanah št. 31 je uradno ugotovljena silnava in parkljevka. Dvorec je stavljen pod zaporo. Ostalim živinorejcem nujno naročamo, da v svojih hlevih in pri živini začnejo z razkuževanjem, posebno s natrijevim ložinom ali kroleolonom ali z drugim domačim sredstvom, da se obranijo te nevarne bolezni. Dobro je tudi, da se hlevna tla in stene namažejo z apnenim beležem.

V KNJIGARNI

...rad bi operno besedilo.
— Čemu vam pa bo?
— Moja mati hoče v gledališče.

»JADRAN« avtobusno podjetje d. d.

LJUBLJANA VOZNI RED

PROGA LJUBLJANA-KOČEVJE-SUŠAK

I. veljaven od 2. oktobra 1938.		II.	
L	II.	I.	L
6.—	6.30	LJUBLJANA	19.50
7.49		ŽUJEMBERK	20.25
7.52			18.36
	8.10	RIBNICA	18.32
8.55	8.45		18.10
		KOČEVJE	17.40
9.—			17.25
10.30		DELNICE	15.40
12.20		SUŠAK	14.—

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Za Din 10.000.—

je proti nezgodi zavarovan vsak,

kdor kupi kolo pri

MAGDALENCU

V Račah.

KLIŠEJE

ENO VEČERJAVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Sveže najfiniješe norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. PICCOLIJA

v Ljubljani

se priporoča bledim in

slabotnim osebam.

KRASEN LOKAL

25 m² s dvema izlozabama se

odd. — Polzve se pri Klavir,

Vošnjakova 4.

2331

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej.

Najmanjši znesek 8 Din

ZLATO

najbolje plačam.

B. RANGUS, zlatar, KRANJ.

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

(Desetprstni sistem.)

Večerni tečaj, oddelki od ½ 7.

do 8. in od ½ 8. do 9. zvečer

za začetnike in izveščance —

pouk tudi po diktatu. Vpisova-

nje dnevno od 6. do 8. ure zv.

Največja strojepisnica, najraz-

ličnejši pisalni stroji. Pričetek

pouka poljubno. Šolnina zelo

nizka. — Christofov učni zavod,

Domobranska cesta 15. Tel. št.

direktorja 48-43. 2157

ANGLEŠČINA

Miss Farler prične z angleškim poukom sredi oktobra 1938. Dvořakova ul. 3/III. 2329

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI TREBOVELJSKI

premog

brez prahu

KOKS, SUHA DRVA

I. POCACNIK

Bohoričeva 5 — Telefon 20-59

24. L.

Sprejem orodjarjev.

Uprava Vazduhoplovnega tehničnega zavoda v Kraljevu sprejme večje število orodjarjev.

Prošnje za sprejem naj se vložijo po pošti ali osebno.

Vištna dnevnice se bo določila po sposobnosti.

Iz pisarne tehničnega oddelka Vazduhoplovnega tehničnega zavoda v Kraljevu T. Br. 4605 od 27. septembra 1938.

Umrli nam je naš ljubljani oče, stari oče, brat, svak in stric, gospod

ROJINA JOŽE ST.

POSESTNIK IN KROJAŠKI MOJSTER

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek 3. oktobra ob 4. popoldne izpred hiše žalosti, Aleksandrova cesta št. 3, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. oktobra 1938.

Žalujoči sin Jože z družino in ostalim sorodstvom

Janko Čirič na zadnji poti

Iz življenja zaslužnega prosvetnega delavca in zavednega, neustrašnega nacionalista

Gor. Radgona, 2. oktobra

Zopet se je odprl svez grob in vanj je legel mož, žilav in jeklen, prosvetni in gospodarski delavec, kakešne rabi naša meja. K večnemu počitku je bil v soboto 1. oktobra položen tukt. posestnik, gostilničar in kavarnar Janko Čirič, ki je podlegel zavratni bolezni, star 64 let. Številna udležba pri njegovem pogrebu je dokazala, kako priljubljen ter daleč naokrog znan in spoštovan je bil. Doma je bil pri Kapeli, torej pravi Priek družabnik, veseljak in dobronik kakršne so pač prielaski korenine. Ker je že v rani mladosti pokazal izreden posuh in nadarjenost v petju, so ga dali starši v oglašsko šolo, katero je dovršil z odliko. Kot mlad organizist je nas opil svoje prvo službeno mesto v čmadi fari pri Kapeli pod župnikovanjem znanega kanonika in biseromašnika Martina Meška, ki je bil vse svoje življenje izrazit in neizprosni nacionalist ter je kot takega vzgojil tudi mladega organizista Janka. L-ta pa se je s hvaležnostjo spominjal svojega narodnega učitelja, pri katerem se je navzel narodne zavednosti.

Izredne sposobnosti Janka Čiriča na glasbenem polju so ga privedle za več let v Maribor, kjer je služboval kot stolni organist takratnega škofa dr. Mihaela Napotnika organiziral med Slovenci pevске zbornice ter s istimi nastopal na raznih prireditvah v mestu in okolici, dokler ni končno prišel v nemilost avstrijskega škofa. Kot odločnemu nacionalistu mu ni bilo nič obzira na mesto in odšel je zopet nazaj v svojo ožjo domovino v osrčju Slovenskih goric, ki so mu bile tako zelo pri srcu. Že pred vojno se je nastanil v Gornji Radgoni, kjer je nekaj časa služboval kot organist, obenem pa vodil gostilno in kavarno, ki je bila edini pravi slovenski lokal. Med vojno so se tu sestajali slovenski častniki in vojaštvo bivšega avstrijskega 97. pešpolka iz Radgone k raznim zapnim sestankom in posvetovanjem ter sta se zahajala tudi Melher in Ukovič, ki sta padla med ostalimi 9 radgončimi žrtvami v maju 1918.

Vojna tudi Janku ni prizanesla. Moral je k vojakom ter je več let služboval kot bolničar v bolnici v Radgoni pod vodstvom takratnega primarija in zagriženega dr. Kamnikerja. Kot zaveden narodnjak je storil mnogo dobrega svojim sotrpinom —

slovenskim fantom, ki so služili v Radgoni, in s katerimi z rano ob rami je bil Janko neustrašen plovir naše svobode. Leta 1917, ko so bili časi za take ljudi, kakor je bil pok. Janko, najbolj kritični, se je nekoč pri orgljanju v cerkvi celo drnil med ostalimi melodijami zaigrati rusko himno, za kar se je moral zagovarjati pred vojaško oblastjo.

Po vojni je opustil službo organista ter se posvetil intenzivnejšemu delovanju na narodnem polju. Vodil je številne pevске zbornice ter vzgojil mnogo pevcev. Bil je dolgoletni pevčevodja leta 1918 v Radgoni ustanovljenega pevškega društva Zora, s katerim je za časa zasedbe Radgone pridobil lepo uspehi prvi slovenski koncert v dvorani temkajšnje mestne hranilnice, kjer so se pelet tudi razne njegove kompozicije narodnih pesmi. Bil je komponist ter je doslej sicer le malo njegovih del obelodanjenih kakor n. pr. med cerkvenimi peskimi zbori dobro znan »reguliraj, nadaj se splošno znana narodna »Tam na vrtni grdi« itd., velik del pa bo odkrila še njegova zapuščina. Njegova dela te cenil tudi pok. Emil Adamič, s katerim sta bila dobra znanca.

Na pobudo pokojnika je bilo v Gornji Radgoni ustanovljeno po vojni godbeno društvo Mura, katerega predsednik je bil vsa leta. Kakor že običajno vse prielaski korenine, je bil tudi pok. Janko pravi družabnik ter se je kot tak udeleževal zlasti pri vseh priložnostnih prireditvah v vsem tuku okraju. S svojo segavostjo je znal spraviti vsako družbo v veselo razpoloženje. Njegovi najljubši sprehoji so bili vsa leta v lastne gorice na Polickem vrhu in ko mu je pred meseci postala ta pot prenaporna, je dejal, da so mu dnevi šteti. In tako se je zgodilo. Ravno v času, ko po goricah prepeva črček ter vabi v trgatve, je legel k počitku Janko in njegov glas je utihnil za vedno. Izpolnjena mu je bila želja, da so ga na zadnji poti nosili pevci njegove šole, cerkvene obrede pa je opravil križevski dekan g. Weixl, s katerim sta bila dobra prijatelja ter sta se že davno pred smrtjo tako dogovorila.

Pred hišo žalosti mu je zapel možki zbor »Blagor mu, pri cerkvi nato mesen zbor, ki je pel pokojnikovo kompozicijo »Človek glej, kakor je zadonela poslednja pesem grud, ki so priče padati na krsto, dokler ni kup svežega cvetja in vencev zagrnil njegovega groba. Blag mu spomin!

bratu podstarosti Ribi, načelniku br. Jenku, načelniku s. Severjevi in predsedniku gradbenega odbora br. Kochu.

Volitve nove uprave niso prinesle posebnih izpremenb, saj so bili v društveno upravo izvoljeni skoraj vsi dosežani njeni člani s starostjo br. Poharcom na čelu, ki je prevzel tudi mesto prosvetarja, le nekaj novih bratov je prišlo še v upravo. Po končanih volitvah se je br. starosta zahvalil za zaupanje in je pozval navzoče, da zlasti letos, ko bomo gradili dom, vsi poštvovalno in složno poprimajo za delo. Po nekaterih predlogih, ki jih je skupščina odobrila pri slučajnostih, je bila vzorna sokolska skupščina zaključena s »Pesmijo sokolskih legij«.

Most je prodal

Zgodba o prodanem Eliflorem stolpu in marseilskem tramvaju, ponudnem napredaj za mal denar, je bila že večkrat objavljena kot legenda ali pa tudi kot policijsko poročilo. Nedavno se je pa pripetilo zopet nekaj, kar spada v poglavje takih zgodb. Nekje v Arabiji je bil star železen most, ki je njegovo ogrodje tehtalo več tisoč ton. Most so zelo malo rabili in to je privedlo Arabca El. Hussin Ben Budjema na srečno misel. Sedel je k mostu in čakal, da bi prišel mimo lepo oblečen človek. Končno ga je dočkal. Mimoidočemu gospodu je ponudil napredaj staro železno mostno konstrukcijo za mal denar. Mož se je nasmehnil, pomislil, koliko tehta most in ga kupil. Naslednjega dne je prišel s karavano velblodov in začel most podirati. V bližnjem mestu je bil že navezal stike s trgovci s starim železjem. En trgovec je bil pa tako previden, da je opozoril policijo na to, da vozi nekdo iz pušave mnogo staro železje. Polcija je uvedla preiskavo še pravčasno predno so bili porušeni zadnji železni stebri mostu, zgrajenega čez širki prepad. Podjetni Arabec je seveda pravčasno odnesel pete.

»Krcma zamaši, začepi«

V angleški naselbini Stretton, ležeči oo tako zvan severni cesti, stoji starodavna krcma čudnega imena »Ram Jam Inn«, kar bi se reklo v našem jeziku »Krcma zamaši začepi«. Če vprašate, kaj pomeni ta napis, vam povedo domačini zanimivo zgodbo. V starih časih, ko so bili ljudje še zelo praznoverni, je prišel nekega dne v to krcmo neznan popotnik. Čet, da bi rad ostal v nji nekaj dni. Poznal se mu je že na prvi pogled, da je prepotoval mnogo sveta. Gostom se je takoj prikupil, ker je znal uganjati razne vragolije. Tudi krcmarica je bila vsa navdušena zanj, zlasti ko ji je objubil, da ne zapusti njene krcme, dokler je ne nauči, kako se da iz enega sode črpati dvojno pivo, boljše in slabše. Ko je končno nekega dne sklenil odpotovati, je odnesel vse svoje stvari k vratom, kamor naj bi prišel ponje voznik, sam je pa vzel pipo in povabil krcmarico v klet. Čet, da ji bo tam pokazal svojo coprnjo.

V kleti je navrtal sod piva na levi strani in dejal krcmarici, naj zamaši luknjico s palcem leve roke. Potem je navrtal sod z desne strani in dejal krcmarici, naj zamaši luknjico s palcem desne roke, on pa da skoči ta čas gori po zamaške. Krcmarica tistega dne ni bilo doma, ker je bil odšel na sejem v bližnje mesto. Ko se je proti večeru vrnil, je našel svojo ženo v kleti, kako objema sod in tiči s palcem luknjici v njem, da bi ne izteklo pivo iz njega. Navihani gost jo je bil pa ta čas seveda že popihal, ne da bi poravnal račun. A krcma se imenuje posikal »Krcma zamaši začepi«.

5000 let stara grobnica

Angleški arheolog Emery iz Liverpoola je vodil znanstveno ekspedicijo v Egiptu, ki je odkrila na železniški postaji ob Nilu v Badrasheinu okrog 5000 let staro grobnico, v kateri naj bi počivali zemski ostanki prvega historičnega egiptskega faraona Menesa. Egiptologi se že davno ukvarjajo z vprašanjem, kje je ta faraon pokopan. Menes je bil zgodovinski vladar, ki je živel okrog 3200 let pred Kristusom. O njem je znano, da je združil zgornji in spodnji Egipt v močno egiptsko državo. On je baje tudi ustanovil mesto Memphis in dal osušiti prostrano ozemlje ter zgraditi v spomin na ta dela svetišče, posvečeno bogu Ptahu.

Arheolog Emery je odkril veliko grobnico in vsi znaki kažejo, da je bil tu pokopan faraon Menes. Na vseh najdenih predmetih je namreč njegovo ime Grobnica obstaja iz 27 celic. V grobnici sami sta bila dva okostnjaka, najbrž kraljev in kraljic. Faraon Menes je postal baje žrtev nileškega konja. Učenjaki bodo skušali pojasniti vzrok njegove smrti. Med mnogimi napisi v celicah pa niso našli nobenega, ki bi kazal na to, kako je faraon umrl.

Jeklene steklenice

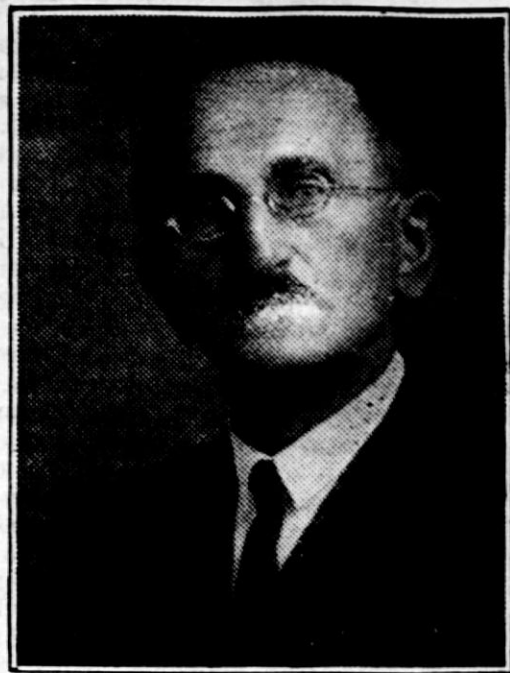
Steklenice v navadnem pomenu besede so dokaj krhke, niso pa seveda krhke jeklene steklenice. Te se ne razbijejo tako hitro. Jeklene steklenice se rabijo za kondenziranje pline in navadno jim pravimo jekleni valjari ali jeklene bombe. Zdaj, ko se vedno bolj uporabljajo tekoči ali kondenzirani plini za pogon tovornih avtomobilov, posebno v Nemčiji, izdelujejo vedno močnejše jeklene steklenice. Izdelujejo jih iz posebno finega jekla in predno pridejo v promet, jih temeljito preizkusijo.

Preizkusiti je treba, kolik pritisk prenese take steklenice, ne da bi počile. Mnoge prenese do 480 atmosfer pritiska, kar pomeni približno 5.000.000 kg na kv. m. Jeklene steklenice mečejo tudi z velike višine obtežene s 150 kg na tla, da se prepričajo, če so dovolj trdne. In steklenice to preizkušnjo dobro prestandejo. Šele, če vržemo tako obteženo steklenico iz višine 150 m, se bolj deformira. To preizkušanje dokazuje, da ni nobene nevarnosti, da bi jeklena steklenica v avtomobilu počila.

Trojni jubilej

Ljubljana, 3. oktobra

V svojem tihem in prijaznem poletnem domu v Šmarci pri Kamniku bo praznoval jutri g. Josip Christof, ustanovitelj in prvi direktor znane ljubljanske privatne trgovske šole »Christofov učni zavod«, 75letnico rojstva in 55letnico mature. V tekočem šolskem letu pa je tudi minilo 35 let, odkar je ustanovil imenovani trgovski učni zavod.

Častljivo starost in redek jubilej je dočkal čil in zdrav v krogu svojih otrok. K trojnemu jubileju slavljenca ključje vsi njegovi nekdanji gojenci in gojenke in vsi njegovi nekdanji sotrudniki: se na mnoga srečna in vesela leta! Iskrenim čestitkam se pridružuje tudi naš list z najlepšimi željami v bodoče.

Iz Zagorja

— Živjnski sejem bo v torek. Ker sta radi svinavke in parkljevke odpadla zadnja dva sejma, bo dogon živine velik, na kar opozarjamo vse zainteresirane.

— Vprašanje poštni direktorji. Ze leta sem se ponavljajo pritožbe lastnikov radijskih aparatov nad neznosnimi motnjami po neblokiranih strojih in aparatih najrazličnejših vrst in kalibrov. Prizadeti so vložili že nešteto pismenih in celo osebnih intervencij, kar pa vse skupaj ni skoraj nič pomagalo. Zadnje čase so postale motnje že kar neznosne, motilec z nekažno posebno naslado motijo sprejem baš, kadar je kaj prav zanimivega po svetu. Dovolimo si vprašati pošto direkcijo, ali sploh more kaj storiti, da se ne samo pri nas, temveč tudi drugod napravi konec dosežanemu stanju. Če more kaj opraviti, če ima torej to moč v rokah, kako naj označimo postopanje z radijskimi naročniki, ki pa morajo od svoje strani za piškavo poslušanje odrediti svoje prispevke? To je eno. Če pa direkija nima moči, o čemer dvomimo, zakaj tega ne pove, kajti v tem primeru si bo sleherni premislil dati denar za nakup radijskega aparata. In to je druga stran. Torej more ali ne more? Če more, zakaj ne?

Sokolstvo

Zalna svečanost loškega Sokola

Škofja Loka, 2. oktobra

Škofjeloška sokolska družina žaluje. Vsa. Od članstva do zadnjega Sokolika in Sokolice. Sokolski dom samuje v grobni tišini. Šopek iz roženkravta, rožmarina in nageljnov pod sliko brata staroste in lučica, ki trepeče iz dneva v dan, od jutra do noči, pričajo o naši boli...

V soboto ob 20.30 smo imeli za bratom starostjo žalno svečanost, ki je veliko dvorano docela napolnila. Že prej je izdal Sokol vsem svojim pripadnikom, preko 500 po številu, spominski list s sliko br. Dolence in posvilo. Za svečanost so bile žarnice zavite v črno, vse osredje dvorane pa je bilo izpremenjeno v bogat gaj krasnega cvetja in zelenja z vrta vrtnarja br. Tavčarja. Kakor vselej, je brat Košca tudi tokrat ustvaril iz cele zbirke rož aranžman, ki je pričal o umetniškem okusu. Desno in levo na odru so bile razvrščene ciklame in primule, sredino so izpolnjevale begonije, vso širino stene so pa zavzemale aspidistre, palme, oleandri itd. Nad gajem rož je visela slika br. Dolence. Svečanost je pričel s petjem žalostinke »Ušliš nas«, a poslovilno besedo br. starosti je spregovoril II. podstaršina br. Stevo Sink, ki je očrtal br. Dolence kot Sokola in človeka. V njem smo izgubili najsvetlejši vzor, stalno bodrilno silo in moralno podporo v delu in boju. Ob ustanovitvi društva je dajal s posejanjem telovadbe najzgodnejši zgled mladini. Ponehaval so fantovski pretepi, vesela pesem in sokolska družabnost je zajela inladienice. V trdem boju bo zmagal le duševno in telesno krepak rod in tega nam da Sokol — tako je učil br. Dolenc. Bil je Sokol nedosegljivih vršin, kristalno čist značaj. Kot človek je imel najplemenitejše srce, a kot gospodar si je postavil trajen spomenik s širnim, krasno zasajenimi gozdovi. O, ti gozdovi! Koliko ljubezni in pozornosti jim je posvečal! Gozd mu ni bil predmet izkoriščanja, marveč ga je skrbno gojil. Kot prijatelj in družabnik je pustil

za seboj praznino. Njegov razigran smehljaj je pomladil vsako družbo. Ure v njegovi družbi so bile vedno prekratke. Vse njegovo življenje je bilo dolgo delavnika, naj mu bo posmrtno življenje praznik miru in pokoja.

Žalostinka na glasovirju (s. Halladova) je izpolnila naslednjo točko, potem pa je zanosno deklamiral naraščajnik Francelj Korbič. Splet se je oglasil glasovir, potem pa je zapel pevski zbor (br. Babič) »Človek glej...« žalna svečanost je bila končana, tiho in z boleščjo v srcih smo zapuščali Sokolski dom.

Občni zbor Sokola Ljubljana-Zg. šiška

Kakor že vsa leta sem, tako je tudi deveta redna skupščina Sokola Zg. šiška bila dokaz intenzivnega in sistematičnega dela najmlajše sokolske edince v Ljubljani. Skupščino, ki ji je prisostvovalo 65 bratov in sester, je otvoril starosta brat Pohar, ki je najprej pojasnil, zakaj je bila skupščina sklicana letos v jeseni, in ki je v uvodnih besedah tudi poudaril, da Sokoli v teh dneh v svojih srcih dobro občutimo, kaj se dogaja krog nas v svetu in da smo v duhu in s srci pri bratih Čehoslovakih. V svojem poročilu je omenil vse pomembne društvene dogodke, zlasti častno udeležbo na X. vsesokolskem zletu v Pragi, dotaknil pa se je tudi ovir, ki so oteževale še lepši razmah društvenega delovanja. Za bratom starostjo so poročali ostali društveni funkcionarji. Zlasti razveseljivo in pregledno je bilo vzorno sestavljeno poročilo br. načelnika Jenka, pa tudi poročilo predsednika gradbenega odbora br. Kocha, je bilo vzpodbudno, saj se po njem bliža društvo izpolnitvi najiskrenejših želja — t. j. zgraditvi lastnega doma. Po poročilih preglednikov računov so zborovalci s priznanjem izglasovali dosežani upravi razrešnico. Pred volitvami nove uprave se je brat starosta iskreno zahvalil vsem članom uprave, zlasti pa za izredno poštvovalno delo

ZAHVALA

Za vse številne izraze sožalja in sočutja, ki smo jih prejeli pismeno in ustmeno ob prerani smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata in strica, gospoda

FRANCETA DOLENCA

lesnega industrijalca

za poklonjene premnoge vence in cvetje se tem potom najtopleje zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo gg. šef-zdravniku primariju dr. Neubauerju in dr. Valiču, ki sta se z neizmerno požrtvovalnostjo ves čas boleznj zavzela zanj, č. sestri usmiljenki, č. duhovščini iz Preddvara, škofje Loke in Stare Loke.

Zahvaljujemo se polnoštevilnemu oficirskemu in podoficirskemu zboru z g. polkovnikom Markuljem na čelu. Prav pristožno zahvalo izrekamo škofjeloškemu Sokolu za prekrasen sprejem in počastitev v sokolskem domu, gorenski sokolski župi in v njej včlanjenim društvom, deputaciji ljubljanskega Sokola s častnim starostjo dr. Murnikom na čelu. Obenem izrekamo zahvalo vsem gg. lovcem, gasilskim četam ter drugim ustanovam in korporacijam, ki so se tako polnoštevilno udeležili pogreba. Posebna hvala vsem njegovim uslužbencem, delavcem in voznikom, ki so se tako ganljivo in v obilnem številu poslovali od pokojnika. Zahvaljujemo se vsem gg. govornikom za prisrčne poslovilne besede, pevcom iz Preddvara in sokolskim pevcom za v srce segajoče žalostinke in slednjič vsem njegovim številnim prijateljem in znancom, ki so dragega pokojnika spremljali na njegov poslednji dom.

ZALUJOČI OSTALI

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

ROMAN

Nekega dne je pa morala gospa Desvarennesova po opravkih v Saint Cloud.

Okrog štirih se je peljala skozi Boulogneski gozd. Kočjaž je zavil po stranskem drevoredu proti Bagatelli, da bi imel prosto pot.

Gospa Desvarennesova je bila odprla okence kočije in se sklonila skozenj. Po glavi so ji rojile mračne misli in rahlo zibanje kočije ji je pomagalo preganjati jih. Zrla je v goste sence drevov ob obeh straneh drevoreda, videla pa ni ničesar.

Njena kočija se je ustavila baš pred vilo, kjer je nekoč stanoval generalni tajnik seinske prefektore.

Ko se je gospa Desvarennesova sklonila iz kočije, da bi pogledala, zakaj se je kočija ustavila, je kar ostrmela. Na ovinku stezice je opazila Sergeja, kako se izprehaja z neko žensko in jo drži pod roko. Zamolklo je kriknila. Parček se je obrnil. Čim sta zagledala blede obličje z žarečimi očmi, sta odskočila nazaj in hotela zbežati.

V enem skoku je bila gospa Desvarennesova na cesti.

Grešnika sta naglo bežala po stezi. Ne glede na to, kaj poreko ljudje, vsa iz sebe od jeze se je pogrnala gospa Desvarennesova za njima, da bi ju

65

dohitela. Največ ji je bilo ležeče na tem, da bi dohitela in spoznala žensko skrbno zastatega obraza. Domnevala je, da je to Ivanka. Toda ženska je na vso moč hitela proti stranskemu drevoredu.

Vsa zasopla se je morala gospa Desvarennesova ustaviti. Slišala je samo, kako so se zaprla vrata najete kočije na koncu stezice. Izvošček je pogljal konja proti mestu in odpeljal zaljubljenca gospe Desvarennesovi izpred nosa.

Nekaj časa je oklevala, potem se je pa odločila in dejala svojemu kočjažu.

— Domov!

Svoje trgovske opravke je odložila, pustila je za seboj Saint Cloud in prispela v ulico Saint-Dominique nekaj minut za princem.

Odhitela je naravnost k Sergeju, ne da bi odločila klobuk in plašč. Brez oklevanja je vstopila v njegov salon.

Panin je sedel v njem. Očividno jo je pričakoval. Čim jo je zagledal na pragu, je vstal in dajal ironično:

— Vidi se, da ste doma, ker stopate, ne da bi potrkali.

Gospa Desvarennesova se je zdrcnila:

— Le nikar nepotrebnega besedičenja. Za to ni časa. Zakaj ste pravkar zbežali pred menoj?

— Vaš način ogovarjanja ljudi je kaj čuden, — je odgovoril posmehljivo. — Prilomastite v soho kakor konjenik. Ženska, s katero sem govoril, se je zbala. Zbežala je, jaz sem ji pač moral sedeti.

— Torej je storila nekaj slabega, da se je bala? Kaj me ne pozna?

— Kdo bi vas ne poznal? Vi ste skoraj sloveča... na tržnici.

Gospa Desvarennesova je preslišala žalitev. S opila je k Sergeju, rekoč:

— Kdo je ta ženska?

— Ali naj vam jo predstavim? — je dejal Sergej mirno. — To je ena mojih rojakinj, Poljakinja...

— Lažete! — je vzkliknila gospa Desvarennesova, ki se ni mogla več premagovati. — Nesramno lažete!

Hotela je še pripomniti: Ta ženska je Ivanka, toda zadnji ostanek razsodnosti so ji zadržali te besede na jeziku in obmolnila je.

Sergej je prebledel in odgovoril z izpremenjenim glasom:

— Vi se čudovito spozabljate.

— Spozabljam se vse leto, toda ne zdaj. Spozabila sem se, ko sem bila slabotna, — je ponovila ogorčeno. Dokler je stala Mihelina med menoj in vami, se nisem upala niti izpregovoriti, niti storiti, kar bi morala že davno storiti. Ker ste pa pripravili mojo hčerko malone ob vse in jo zdaj še varate, prenehajo vsi oziri, vsako priznanašanje. Sicer pa, zdaj zadostuje ena sama beseda, da bi pridobil na svojo stran.

— No kar izgovorite jo. Ta je, takoj jo pokličem.

Gospa Desvarennesova se v tem odločilnem trenutku ni mogla odločiti. Kaj ko bi Mihelina v svoji zaslepljenosti ne verjela in bi dala še enkrat prav svojemu možu?

Iztegnila je roko, da bi zadržala Sergeja.

— Mar vas ne more zadržati niti strah, da bi jo s tem odkritjem ubili? — je dejala trpkno. — Kakšen človek pa ste, da imate tako malo srca in tako malo vesti?

Panin se je zasmejal.

— Vidite, koliko so vredne vaše grožnje, — je dejal, — in koliko se zmenim za nje. Priznajte mi z njimi v bodoče. Vprašujete me, kakšen človek sem. Takoj vam odgovorim na to vprašanje. Sem malo potrpežljiv človek, ki nima rada, če kdo omejuje njegovo svobodo in ki hoče ostati gospodar v svoji hiši. Zapomnite si to prosim in ravnajte se po tem.

Pri teh besedah je planila gospa Desvarennesova pokonci. Prvotno je zadrževala svoje ogorčenje strahu za svojo hčer, zdaj se pa ni mogla več premagovati?

— Tako torej? — je vzkliknila. — Vi hočete popolno svobodo. Razumem to! Blagorodno jo izrabljate. Ne dopuščate opazk? To je res udobnejše. Vi pravite, da ste gospodar v svoji hiši? ... V svoji hiši? Toda povejte mi, kdo ste tu prav za prav, da zavzimate napram meni tako stališče? Komaj nekaj več kakor sluga. Zakonski mož na moje stroške!

Sergej, ki so mu žarele oči, je napravil strašno kretajo. Hotel je izpregovoriti, pa so mu ustnice drhtele tako, da ni mogel spraviti iz sebe nobene besede. Iztegnil je roko in pokazal gospe Desvarennesovi na vrata.